

BELÂLAR VE ALLAH'IN YARDIMI*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!..

Size Avustralya'nın önemli büyük şehri Sydney'den sesleniyorum. Cumanız mübarek olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri bu güzel günün mânevî ikramlarından, sevaplarından, lütuflarından sizleri de faydalandırsın... Bugünü güzel geçirmeyi, kârlı, faydalı geçirmeyi nasîb eylesin...

a.Mü'mine Belâların Gelmesi

Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i şeriflerinden, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet olunmuş bir hadis-i şerifle başlıyorum. Ahmed ibn-i Hanbel ve daha başka kaynaklar kaydetmişler bu hadis-i şerifi... Peygamber Efendimiz SAS buyuruyor ki:¹

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.287, no:7846; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.176, no:2913; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.497, no:1281; Buhârî, *Edebü'l- Müfred*, c.I, s.174, no:494; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.319, no:5912; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.159, no:9837; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.374, no:6335; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.212; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LV, s.44; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.102, no:7600; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.27; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.231, no:10916; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.400, no:7998; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.608, no:6846; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVII, s.131, no:17752.

لَا يَزَالُ الْبَلَاءُ بِالْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنَةِ فِي جَسَدِهِ
وَمَالِهِ وَوَلَدِهِ حَتَّى يَلْقَى اللَّهَ وَمَا عَلَيْهِ خَطِيئَةٌ

(حم. حب. حل. ق. عن أبي هريرة)

RE. 487/4 (*Lâ yezâlü'l-belâü bi'l-mü'mini ve'l-mü'mineti, fî cesedihî ve mâlihî ve veledihî, hattâ yelka'llâh, ve mâ aleyhi hatîeh*) *Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.*

Bu hadis-i şerifte Peygamber SAS Efendimiz, müslümanın dünyada bazı sıkıntılara, imtihanlara uğrayabileceğini, maruz kalabileceğini, ama sabrederse bunun ahireti için faydalı olacağını bildiriyor. Şöyle açıklayalım:

(*Lâ yezâlü'l-belâü li'l-mü'mini ve'l-mü'mineti*)
“Belâ hiç gitmeden, zâil olmadan, daimâ mü'min erkeğe, mü'min kadına gelir. Belâ onun başına gelir, onun yanında olur, o belâ ile karşılaşır.” *Belâ* ne demek?.. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin imtihan için kula musallat ettiği bir olay, bir hadise... İnsan onunla karşılaşınca üzülür.

Ama bu bir imtihan... Allah-u Teâlâ Hazretleri imtihan için yarattı ya bütün Âdemoğullarını... Dünyaya göndermesi,

لِيَبْلُوكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا

(الملك: r)

(*Li-yebülveküm eyyüüküm ahsenü amelâ.*)
“İmtihanı hanginiz başaracak, hanginiz daha güzel işler yapacak?” (Mülk, 67/2) diye imtihan etmek için gönderdi. Bunu ayet-i kerimelerden ve hadis-i şeriflerden kesin olarak biliyoruz.

Bu dünya hayatı imtihan zamanı... İnsanın mükellef olduğu zamandan, ruhunu Rabbine teslim ettiği, emaneti sahibine iade ettiği zamana kadar imtihan içinde insan, her an imtihanda... Her an imtihanda olduğu için, her an dikkatli olması lâzım, uyanık olması lâzım! İmtihanı güzel karşılaması, başarması lâzım!

Bu imtihanlar nereden gelebilir, neler olabilir?.. İmtihanların bir kısmı belâ şeklinde olur. İnsanın istemediği olaylar başına gelir, hastalık gelir. Farz edelim, misâl olarak söyleyelim; hastalık gelir. Üzer insanı... Sıkıntılara düşürür. Baş ağrır, dişi ağrır, bir azası ağrır, perişan olur, yataklara düşer, cayır cayır yanar; ziyaretçiler gelir filân. İşte bir imtihan, belâ... Veyahut komşusu, veyahut işte karşısına çıkan birisi, veya yolda belâlı bir adam, gelir sataşır. Sübhànallâh, ben buna bir şey yapmadım, ben buna bir şey yapmadım; bu adam niye bana sataşıyor?..

İşte imtihan... Ne yapması lâzım?.. İmtihan olduğunu bilip sabretmesi lâzım! İmtihanı güzel vermeğe gayret etmesi lâzım! Kötülüğe iyilikle karşılık vermesi lâzım! Sabretmesi lâzım, sabr-ı cemîl göstermesi lâzım! Allah'ın sevdiği tarzda hareket etmeğe gayret etmesi lâzım!..

Bazan imtihan iyi şeylerden gelir. Yâni, Allah zenginlik verir. Adam öyle zengin ki, öyle parası pulu var ki, öyle imkânları var ki, evi öyle güzel ki, arabası o kadar güzel ki; herkes imreniyor. O da bir imtihan... “Bakalım bu zenginliği ile, bu kazancı ile Allah’ın emirlerini yapacak mı, zekâtını verecek mi, hayır hasenat yapacak mı, Allah’ın dinine yardımcı olacak mı?..

Bu da bir imtihan, zenginlik de bir imtihan... Daha tehlikeli; çünkü zenginlikte insan aldanır, dalar gider dünyanın keyfine, zevkine, unuttur. Fakirken insan Allah’ı daha çok anar. Belâya uğradığı zaman, hastalandığı zaman hiç namaz kılmayan insanlar namaza başlar. Yakını ölen bir insan tevbekâr olur. Ölümü gördü, belâyı, musîbeti, üzüntüyü tattı, işin acılığının farkına vardı; tevbekâr olur, namaza başlar.

Benim tanıdığım böyle insanlar var. Önceden ibadetlerini yapmayan gevşek bir kimseyken, hattâ müslümanlığa, İslâm’akarşı iken, ölümden sonra birden bir değişiklik oluyor. Bazan insan hapse girer çıkar, suçlu, mücrim cezasını çeker, hapiste ıslah olur, iyi bir insan olarak dışarıya çıkar. Böyle şeyler olabilir.

Fakirlikte, ızdırabda insanın Allah’a yönelmesi daha çok olur.

Bana telefon ediyor, diyor ki:

“—Hocam dua edin, annem ağır hasta... Ameliyat oldu, doktorlar durumu çok tehlikeli diyorlar, kendisinde değil... Ne olur dua edin!”

Tabii müslümanın müslüman kardeşine duasını Allah kabul eder. Biz de dua ediyoruz. Kendi annemiz gibi, kendi kardeşimiz gibi, yakınımız olarak iyiliğini istiyoruz. Telefon ediyorlar:

“—Hocam Allah razı olsun! İşte duanız berekâtıyla el-hamdü lillâh bugün daha iyi...” diyorlar.

Biz telefon ediyoruz veya karşılaştığımız zaman soruyoruz:

“—Nasıl hastanın durumu? Amansız gibiydi, ümitsiz gibiydi.

Allah’tan ümid kesilmez.”

“—Hocam çok şükür, el-hamdü lillâh, şu anda iyi...” filân diyorlar.

Demek ki hastayken, belâdayken, sıkıntıdayken, muhtaçken insan Allah’ı daha çok anıyor da, zengin oldu mu unutuyor. Zenginler çok unuttur, zenginlik unutturur.

كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَيْطَغِي أَنْ رَأَاهُ اسْتَغْنَى

(العلق ٦-٧)

(*Kellâ, inne’l-insâne leyetgâ. En raâhü’s-taghnâ.*)
[Ama insanoğlu kendini zengin görünce, azgınlık eder.] (Alak, 96/6-7)

Hepimiz insanoğlu olarak paranın gücünü görüyoruz. Parayla çok şeyler yapıldığını, rahat edildiğini görüyoruz, parayı istiyoruz. Ama

Peygamber SAS Efendimiz, bir hadis-i şerifinde buyuruyor ki:²

إِبْنُ آدَمَ عِنْدَكَ مَا يَكْفِيكَ وَأَنْتَ تَطْلُبُ مَا يُطْغِيكَ

(عد. هب. عن ابن عُمَرَ)

(*İbne âdem, indeke mâ yekfîke*)“Ey Ademoğlu, senin yanında sana yetecek kadar, senin ihtiyacını karşılayacak kadar maddiyat, para pul, mal mülk var; (*ve ente tatlübü mâ yutğîke*) sen seni azdıracak kadarını istiyorsun! Seni tuğyana sevk edecek, azdıracak şeyi istiyorsun!”

“—Efendim, işte Allah bana versin de ben azmam, sapmam, tuğyan etmem!” diye düşünüyor tabii insan, parayı pulu, malı mülkü ondan istiyor ama, azıyor. Kendisi azmazsa, çocuğu sapıtıyor, şımarıyor... Allah’ı unutuyor, keyfe dalıyor, zevke dalıyor, içkiye alışıyor. Gösterişe, ücuba paralar sarf ediyor, tantanaya, israfa gidiyor. Allah bunları hiç sevmez.

² Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.VIII, s.361, no:8875; Beyhakî, *Şuabü’l-İmân*, c.VII, s.294, no:10360; Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.260, no:450; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.VI, s.98; Hz. Ömer RA’dan.

Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.I, s.361, no:618; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.V, s.282, no:8191; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.IV, s.140; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.71, no:6473; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XVI, s.212; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.III, s.389, no:7081; *Mecmaü’z-Zevâid*, c.X, s.517, no:18086;

Keşfü’l-Hafâ, c.I, s.32, no:48; *Câmiü’l-Ehâdis*, c.I, s.127, no:196.

Onun için ârif insanlar, mü'min-i kâmil insanlar, hâlis insanlar, “Yâ Rabbi her şeyin hayırlısını ver bana!.. Paranın hayırlısını ver, evlâdın hayırlısını ver, işin hayırlısını ver, ilmin hayırlısını ver, her şeyin hayırlısını ver!” diye istiyor. Zenginliğin tehlikelerini anlamak biraz daha zor, zenginken Allah'a yönelmek biraz daha zor...

Ben şimdi hazır elime fırsat geçmişken, fırsatı yakalamışken sözümü söyleyeyim: Bosna'dan, Hersek'ten (*Herzegovina* diyorlar ya) Arnavutluk'tan, Tiran'dan, İşkodra'dan, Kosova'dan, Sancak'tan, Bulgaristan'dan, Yunanistan'dan, Gümülcine'den, Romanya'dan, Kafkasya'dan gelmiş kardeşlerime bakıyorum. İşte Bursa'da yerleşmişler, Adapazarı'nda yerleşmiş kimisi... Kimisi İzmir'e gelmiş, Antalya'ya gelmiş, yerleşmişler.

Ben bunlardan rica ediyorum: Lütfen, Allah aşkına, Allah rızası için geldikleri diyarları unutmasınlar! Oralara karşı görevleri olduğunu unutmasınlar! Orada kalan, buraya gelemeyen akrabaları ile, hemşehrileri ile ilgilerini devam ettirsinler, onlara yardımcı olsunlar! Onların iyi yetişmesi için okullar açsınlar! İyi müslüman olarak kalmaları, erimemeleri, kaybolmamaları için hocalar göndersinler!

Ben biliyorum, Türkiye'de oralardan gelmiş çok zenginler var, fabrika sahipleri var, milyonerler, milyarderler var... Eğer onlar o geldikleri ülkelerle yardımlaşma, hizmet ve hayır hasenat ilgilerini devam ettirmiyorlarsa, çok ayıplıyorum onları...

Şimdi biz kardeşlerimizle bir Bosna Derneği kurduk. Bosna ile ilgili olan kardeşlere de söylüyorum: Bak adresini ver, bizim o derneğe kaydol!.. Neden?.. Çünkü oraya yardımcı olmamız lâzım! Bosna bizim canımız, Kosova bizim canımız, Sancak bizim canımız... Batı Trakya bizim canımız... Tuna vilayeti, Kırım eyaleti, Kafkasya derken yüreğimiz sızlıyor, tarihi hatırlıyoruz. Oradaki kardeşlerimizin çektiği sıkıntıları düşünüyoruz. İnsafsız düşmanların gaddarlıklarını düşünüyoruz. Onların çektikleri eziyetleri düşünüyoruz, onların yerine kendimizi koyuyoruz, kan ağlıyoruz.

Ağlıyoruz, üzülüyoruz, yalvarıyoruz: Lütfen oradan gelenler, oranın dilini bilenler oraya gitsinler! Ben soruyorum:

“–Sen nerelisin?”

“–Kırımlıyım...”

“–Kırım’a gittin mi?..”

“–Sen nerelisin?”

“–Ben Bulgaristan’ın falanca şehrinde doğmuşum.”

“–Oraya gittin mi?..”

“–Boşnak kökenli benim annem...”

“–Tamam, Bosna’ya gittin mi?.. Arnavutluğa gittin mi?.. Orayı unuttun mu yoksa?..”

Unutulmaz.

حُبُّ الْوَطَانِ مِنَ الْإِيمَانِ

(*Hubbü'l-vatâni mine'l-iman.*) İnsanın doğduğu yerleri hatırlaması, orayı sevmesi, oraya karşı içinde bir duygu bulunması güzel bir şeydir, imandandır bu...

Yahya Kemal'in meselâ:

Aldım Rakofça kırlarının hür havasını;

Duydum Akıncı cedlerimin ihtirasını.

filân diye şiirleri var.³Hoşuma gidiyor, o unutmamış oraları, şiirlerinde yad etmiş, hasretle anmış.

Kimse unutmamalı, hiçbirimiz unutmamalıyız. Oralarla ilgimizi, sevgimizi tarihî bağlarımızı canlı tutmalıyız. Birçok yerde, birçok şehirde, ilçede tarih ve medeniyet derneği kurduk; onlar harıl harıl çalışmalı... Bu dış ülkelerle ilgili dernekler de kuruyoruz ki, kardeşlerimiz oralarla ilgilensin!

Boşnak olan kardeşlerimiz mutlaka Bosna ile ilgilensin, yardımlaşsın! Arnavut olan kardeşlerimiz mutlaka Arnavutluk'la ilgilensin ve yardımlaşsın. Sancaklı, Kosovalı, Gümülcineli, Moralı, Giritli kardeşlerimiz oraları hiç unutmasın!..

³ AÇIK DENİZ

Balkan şehirlerinde geçerken çocukluğum;

Her lâhza bir alev gibi hasretti duyduğum.

Kalbimde vardı "Byron"u bedbaht eden melâl

Gezdim o yaşta dağları, hulyâm içinde lâl...

Aldım Rakofça kırlarının hür havâsını,

Duydum, akıncı cedlerimin ihtirâsını,

Bakın Şimdi burada Sydney’de, Ermenilerden iki tane milletvekili meclise girmiŐ, dilekçe vermiŐler; “Türklerin Ermenileri öldürdüğüne dair anıt dikilsin burada...” diye. Neden?.. O anıt dikilince, bütün görenler Türklere kin duyacaklar, hınç duyacaklar. Çocuklar Türklerin düşmanlığı ile yetişecek.

Böyle Şey olur mu?.. Bu Avustralya hükümeti çok medeniyetli; deęiŐik örflere, adetlere sahip insanlar bir arada muhabbetle yaŐasınlar diye, ortamı öyle hazırlamağa çalışıyor. Biz *multi-cultural* bir eğitim ve sosyal program uyguluyoruz diyorlar. Yâni Hint kültürü, İslâm kültürü, Arap kültürü, Türk kültürü, medeniyeti vs. hepsi bir arada kardeŐçe bulunsun, birbirlerini desteklesinler, zenginleşsinler diyor. Bir taraftan da ki nlerintazelenmesine, bilenmesine sebep olacak bir Őeye müsaade ediyor. Bu tabii yanlış bir hareket...

Bunu neden yapıyorlar, neden bu kadar önem veriyorlar?.. Zaman zaman duyarız gazetelerde; Paris’te, Amerika’da, bilmem nerde, falanca bir ülkede böyle bir anıtın yapılmasını istemiŐler. Kimisinde engellenmiŐ, kimisinde engellenememiŐ, anıt yapılmıŐ.

Asıl dünyada katliama uğrayan, ızdırab çeken bizleriz.Kırım da katliam, Bulgaristan’da katliam, Drina Köprüsü’nden öldürölüp öldürölüp atılan insanlar... Bu son Sırp vahŐeti... Yunanlıların Mora katliamı, Girit katliamı... Asıl mağdur olan biziz ve bunları unutuyoruz. Ne kitaplarımıza yazıyoruz ne çocuklarımıza

öğretiyoruz. Çocuklarımız da; “Vay, bizim dedelerimiz gâlibâ Ermenileri kesmişler, gaddarmış, canavarmış gâlibâ...” filân diye aşağılık duygusu içinde kalıyor. Halbuki iş öyle değil...

Ben şimdi bir Ermeni ile karşılaştım.

“—Sizin dedeleriniz bizim dedelerimizi kesti.” dedi. Ben de sordum:

“—Nerede kesmişler, ne zaman kesmişler?” dedim. Onun ağzından bir şeyler söylemesini istediğim için.

“—İşte kırk yıl önce, elli yıl önce Türkiye’de kesmişler.

“—Dedeleriniz niye oraya gitmiş?” dedim.

“—Gitmemişler, oranın ahali zâten, tarih boyunca orada bulunmuşlar.” dedi.

“—Tarih boyunca orada bulunmuşlar da, yedi asır bizim dedelerimiz oralara hakim olduğu zaman, Anadolu’da yedi asır onlara niçin bir şey yapmamışlar?” dedim; sustu kaldı.

Yedi asır bunları vezir yapmış, Marko Paşa’yı sağlık bakanı yapmış. Hariciyede, elçiliklerimizde görevlendirmiş. Kardeş demiş, komşu demiş, kilisesini korumuş, ırzına, namusuna bekçilik yapmış. Hudutlarda kendisi çarpışmış, onları askere bile almamış. Yedi asır esenlik içinde yaşamışlar ve zengin olmuşlar.

Kayseri’de meselâ Ermeni mahalleleri var, kesme taştan çok güzel konakları var... Ankara Keçiören’de Ermeni konakları var, havuzlu, muhteşem eserler... Boğazlıyan’da vs. de bunları görüyoruz, rahat yaşamışlar.

Hattâ ben bir Ermeni’nin şöyle söylediğini duydum. Amerika’ya gidiyormuş, çalışıyormuş, para kazanıp geliyormuş. Ama ailesi Erzincan’da kalıyormuş. Erzincanlılarmış. Senelerce önce olmuş bir olay. Birisi demiş ki:

“—Hanımını da götürsene!” demiş.

“—Ben oraya hanımımı götürür müyüm, deli miyim? Burada emniyet içinde duruyor. Orada namusu korunur mu, korunmaz mı, bilmiyorum.” demiş.

Emniyet içinde, huzur içinde yedi asır yaşamış da, hiç bir şeyine dokunulmamış. Hattâ dînî kimliklerine, millî kimliklerine bile müdahale etmemişiz. Onları eritmeyi bile düşünmemişiz. Ermeni, Ermeni olarak kalmış, Yunanlı, Yunanlı olarak kalmış. Hiç bir şey yapmamışız. Çok medenî bir yönetim ile bunları korumuşuz.

“—Sonra o zaman, kestiye bile niye kesmiş bizim dedelerimiz sizinkileri?..” dedim, sustu.

“—Neden kestiğini söyleyeyim: Batıdan düşmanlar hücum edince, Balkanlar’da savaş olunca, Yunan İzmir’e asker çıkartınca, yâni biz zayıf duruma düşünce; siz bu zayıf durumdan istifade etmeğe çalıştınız. Köyleri basmağa ve bizleri kesmeğe başladınız.

Ruslar Kars'tan Gümrü'den girdiler, Erzurum'a kadar geldiler; onlara kılavuzluk ettiniz, müslümanları kestiniz. Katliamları sizler yaptınız. Ermeni katliamlarının mezarları çıkıyor.

Ondan sonra tabii, her yapılan hareketin bir karşılığı olur. Siz bu hareketi yapınca, karşı taraf da kendisini savunmaya geçmiştir. O zaman ilk başlatan zalim olur.

الْبَادِءُ أَظْلَمُ

(*El-bâdi' azlemü*) "İşi başlatandır asıl suçlu..." derler. Ermeniler başlatmış katliamı, onlar da savunmuşlar. Ama yedi asır bir şey yapmadığımıza göre, demek ki suç bizde değil... Demek ki, yedi asır biz onları yaşatmışız, kesmemişiz, yok etmemişiz." dedim.

Osmanlının Balkanlardan çekilmesinin üzerinden bir asır geçmedi daha, şu Sırpların, Bulgarların, Romenlerin, Yunanlıların yaptığına bakın! Ne cami bıraktılar, ne köprü bıraktılar. Sanat eserlerini bile bırakmıyorlar, insanları katliam ettiler.

Hadis-i şerifi okurken bunları nereden açtık, aziz ve sevgili kardeşlerim; çeşitli musibetler geliyor müslümanın başına... Zenginlikten de musibet geliyor, fakirlikten de geliyor. İyi mutlu olaylar gibi bir şeylerden de imtihan geliyor başına, üzücü olaylar gibi sebeplerden de geliyor. Bunlar gelir mü'mine...

Bazı insanlar, “Ben Allah’ın mü’min kulu, sevgili kulu olduğuma göre, bana hiç belâ gelmemeli; ben böyle huzur içinde, el bebek gül bebek yaşamalıyım!” diye düşünür. Halbuki Peygamber Efendimiz’in hayatı öyle mi geçmiş?.. Peygamber Efendimiz’in Allah’ın en sevgili kulu olduğunu biliyoruz, ne kadar da sıkıntı çektiğini biliyoruz.

Peygamber Efendimiz’in parası mı olmamış?.. Hayır, Peygamber Efendimiz’in eline milyonlar, milyarlar geçti. Bazan sofrası örtüsünü ortaya koyardı, onun üstü yığınla altın dolu, mal dolu olurdu; avuç avuç herkese dağıtırdı. Gündüz geleni akşama bırakmazdı, akşam geleni sabaha bırakmazdı, fukaraya dağıtırdı. Biriktirmeyi düşünseydi saraylar yaptırırdı, çok zengin olurdu. Ama hepsini dağıttı Peygamber Efendimiz.

Çok sıkıntı çekti. İslâm’ı yerleştirmek, insanlara hak yolu göstermek için çok sıkıntılar çekti. Çok mağduriyetlere uğradı müslümanlar, şehid oldular, işkenceye mâruz kaldılar. Askerler, ordular üzerlerine geldi, savunma savaşları yapmak zorunda kaldılar.

Tekrar hadis-i şerifin kelimelerine dönelim:

(Lâ yezâlü belâü li’l-mü’mini ve’l-mü’mineti)
“Mü’min erkeğe, mü’min kadına belâ dâimâ gelir. Erkeğe de gelir, kadına da gelir.” Hangi konularda?.. *(Fî cesedihî)* “Bazan vücuduna gelir.” Yâni hasta olur, bir yeri ağrır, sızlar.

Meselâ ben Stockholm’de, Arapların oradaki camisini ziyaret ettiğim zaman, bir Arap kardeşle tanışmıştım. Birkaç sene sonra bir yerde karşılaştık.

“—Selâmün aleyküm hocam, beni tanıdınız mı.” dedi.

“—Ve aleyküm selâm, pek tanıyamadım.” dedim.

“—Ben Stockholm’de sizinle tanışmış olan falanca yerli kardeşinizim!” dedi.

Baktım, bir ayağı kesilmiş, yok.

“—Ne oldu?” dedim.

“—Afganistan’a gittim, orada böyle oldu.” dedi.

Bak, işte onun bir imtihanı; bomba gelmiş, vücudundan birayağını parçalamış, topal kaldı.

(*Ve mâlihî*) “Bazan malına bir telef gelir, zarar gelir.” Bağına, bahçesine, kamyonuna, dükkânına yangın vs. gelir. (*Ve veledihî*)

“Bazan çoluk çocuğuna gelir. (*Hattâ yelka’llâh*)

“Allah’a kavuşuncaya kadar böyle üzücü olaylar gelir durur.” Ama nasıl kavuşuncaya kadar?.. (*Hattâ yelka’llâha ve mâ aleyhi*

hatîetün) “Üzerinde hiç bir günah kalmamış, hepsi bağışlanmış, affedilmiş, tertemiz olarak Rabbine kavuşuncaya kadar bu belâlar gelir.”

Bu cümleden neyi anlıyoruz?.. Demek ki, gelen belâlara sabredince mü’min sevap kazanıyor, mertebesi yükseliyor. Yapmış olduğu günahları, hataları affoluyor. Rabbinin huzuruna vardığı zaman, hepsi affedilmiş olduğu için, kusursuz, günahsız, tertemiz sevgili bir kul olarak Rabbinin huzuruna varıyor.

Demek ki, aziz ve muhterem kardeşlerim! Bizler de Allah'ın sevgili mü'min kulları olarak, her gün kaymaklı kadayıf beklemeyelim! Hayat bir imtihan olduğundan, üzücü olaylarla insan karşılaşabilir. Üzülür, ağlar, sızlar, ızdırab çeker. Ama din yolunda, mü'min olduğundan, böyle şeylere sabrederse; "Bunları Allah bana imtihan olarak göndermiş, alnımın yazısı, herkesin başına geliyor. Bunlar hayatın doğal, tabii, olağan olayları..." diye sabrederse, mükâfât alır, sevap kazanır.

Sabredecek, imtihan olduğunu bilecek, imtihanı başarmak için azimli olacak, dikkatli olacak, sabırlı olacak.

Mü'minin iki tane kazanç kaynağı vardır: birisi sabır, birisi şükür... Sabredilmesi gereken bir olayla karşılaştığı zaman sabreder, sevap kazanır. Nimetle karşılaştığı zaman, saadette, mutlulukla karşılaştığı zaman, "Çok şükür yâ Rabbi! Hamd olsun sana yâ Rabbi, şükürler olsun!" der, oradan sevap kazanır.

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim, mü'min kadere inanmış insandır. (*Ve bi'l-kaderi, hayrihî ve şerrihî mina'llâhi teâlâ*) diye inanır, hayrın da, şerrin de Allah'tan geldiğini, imtihan olduğunu bilir. Ondandır dolay, kadere inanan bir insan sapasağlam olur, kale gibi olur, heykel gibi olur. Hiç bir şey tesir etmez, yağmur, rüzgâr sarsmaz; yalçın bir kaya gibi, dağ gibi durur ve imtihanları başarır.

Bu dünya hayatında aslında teraziye koyup ölçecek olsak, mutluluklarımızın miktarı üzüntülerimizin miktarından çok fazladır. Bütün ömür boyu sağlıklı yaşarız da, bazı günler hasta oluveririz. Şu güne kadar başım bile ağrımadı der adam, bir kere hasta olur. O az...

Yemek yeriz, nimet; uyku uyuruz, nimet; evleniriz, nimet; çocuğumuz olur, nimet; tahsili bitiririz, diploma alırız, başarı kazanırız, bunlar nimet... Bunların miktarları, şen ve esen, mutlu ve esen yaşadığımız zamanlar daha fazladır. Eşit bile değildir, yarı yarıya bile değildir.

Mutlu zamanlar çok fazla olduğu halde, biz böyle mutsuz ve üzüntülü zamanları gözümüzde büyütürsek, bunları hazmedemeyip isyana kalkışırsak, imtihanı kaybetmiş oluruz. Bunların geçici olduğunu, az olduğunu bileceğiz, Allah'tan geldiğini bileceğiz, kaderin hayrına ve şerrine inandık diyeceğiz, çalışacağız.

Bazan insanın dinine imtihan geliyor. Meselâ Balkanlar'daki kardeşlerimizin imtihanları, Türkiye'deki kardeşlerimizden çok daha fazla... Orada karşısında Sırp var, canına kasdediyor, evini yakıyor... Hattâ cenâze merasimi yaparken kurşun yağıdırıyor, ölüsünü gömerken birkaç ölü daha çıkıyor.

Adamlar bir de Almanya'da filân televizyonlara çıkıp öğünüyorlar; "Şu kadar müslüman öldürdüm. Öldürdüğüm müslüman sayısınca tüfeğimin kabzasına çentik attım, iftihar ediyorum!" diye çıkıp böyle edepsizce, küstahça konuşuyorlar. Adam öldürmek sanki hünermiş gibi...,

Ama biz orda yedi asır kalmışız, hiç öldürmemişiz, aynen bırakmışız; onu düşünmüyorlar, bizim hareket etmiş olduğumuz gibi hareket etmiyorlar.

Geçen sefer de söylemiştim, Avustralya'dan Çanakkale'ye, Gelibolu'ya savaşmaya gelenlerden yaşlı bir muharibi burada konuşturmuşlar. Demiş ki:

“—Çok yanlış bir iş yaptık, dünyanın en asil insanlarına karşı çarpıştık. En faziletli, en güzel ahlâklı insanlarına karşı savaş ettik. Hiç bir anlamı da yoktu. Çok kibar insanlardı, çok iyi insanlardı.” demiş.

Burada duydum. Dedelerimize Allah rahmet eylesin, böyle dostu düşmanı kendilerine hayran bırakmışlar. Nur içinde yatsınlar. Biz de inşâallah öyle yapalım! Allah bizi yolundan ayırmasın...

Üç hadis-i şerif okuyacağım, birisi buydu. Bu hadisi niye bu kadar geniş olarak okudum, niye üzerinde durduk. Türkiye'de bazı üzücü olayların olduğunu görüyoruz: Başörtüsü olayı, inançla ilgili birtakım kısıtlayıcı birtakım uygulamalar vs. İnşâallah bunlar geçecek. Hukukumuzu, kanûnî ve insanî haklarımızı korumak için; ibadet hürriyeti, inanç hürriyeti, inancına göre yaşama serbestliği için çalışacağız. Sıkıntılar olabilir.

Karşı taraf bilmiyor; İslâm'ı bilmiyor, müslümanı bilmiyor, müslümanın iyi niyetini bilmiyor. Muhayyel bir tehlike ortaya atıyor:

“—Müslümanlar şöyle yaparsa, bizi asacak, kesecek gâlibâ... O halde ben şimdiden onu keseyim!” diyor.

Böyle saçma şey mi olur?.. Yedi asır kimseyi kesmiş mi?.. Kesmemiş. Nereden çıkartıyorsun, niye sen kesiyorsun?.. Muhayyel bir kesecek vehminden, bu şeyler yanlış oluyor. Düzelecek inşaallah...

b. Lâ İlâhe İlla'llâh Sözü Belâları Önler

İkinci hadis-i şerife geçiyorum:⁴

لَا يَزَالُ قَوْلُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَدْفَعُ سَخَطَ اللَّهِ عَنِ
الْعِبَادِ حَتَّىٰ إِذَا نَزَلُوا بِالْمَنْزِلِ الَّذِي لَا يُبَالُونَ مَا
نَقَصَ مِنْ دِينِهِمْ إِذَا سَلِمَتْ لَهُمْ دُنْيَاهُمْ فَقَالُوا
عِنْدَ ذَلِكَ قَالَ اللَّهُ لَهُمْ كَذَبْتُمْ
(الحكيم عن أسنن)

RE. 487/2 (*Lâ yezâlü kavlü lâ ilâhe illa'llâh, yedfausehata'llâhu ani'l-ibâdi, hattâ izâ nezelû bi'l-menzil, ellezî lâ yübâlûne mâ nekasa min dînihim izâ selimet lehüm dünyâhüm, fekalû inde zâlike, kâle'llâhu lehüm: Kezebtüm!*)

⁴ Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usûl*, c.III, s.17; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.214, no:399; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.296, no:868; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.82, no:224; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVII, s.145, no:17792.

Enes RA'dan rivayet edilmiş.

Bu ikinci hadis-i şerifi de şu bakımdan okuyorum: Mü'minin başına bazan belâ gelir. Belâ gelmesinin iki hikmeti vardır. Hikmetlerden birisi imtihandır, belâyâ sabretsin de müslüman, ecir kazansın diyedir. Peygamberlere ondan geliyor, evliyâullaha ondan geliyor belâlar... O belâlara sabrediyorlar, imtihanları kazanıyorlar, yüksek dereceleri elde ediyorlar; Allah'ın sevgili kulu, evliyâsı oluyorlar.

İkinci bir sebep de; kul azdığı zaman, günah işlediği zaman, Allah onu cezalandırır. O da bir belâ olarak karşısına gelir. Şimdi başına gelen belâ insanın azgınlığından, kusurundan, dindeki ihmâlinden bir cezâ mıdır; yoksa kaderin bir cilvesi, derecesi artsın diye Allah'ın gönderdiği bir imtihan mıdır?.. İkisi de olabilir.

Ama ben düşünüyorum ki bazan, müslümanlar çok kusurlu... Meselâ, namaz kılmıyor çoğu... “Tamam, müslümanız amma, Allah affetsin, ibadetlerimizi yapamıyoruz.” diyor. Cumaya gitmiyor, Ramazan'da oruç tutmuyor, sigara tütürüyor;

“—Doktor müsaade etmedi.” diyor.

“—Pekiyi, doktor sigaraya müsaade etti mi, onu niye içiyorsun?..”

Yâni işine geldiği zaman doktoru dinliyor, işine gelmediği zaman veyahut işine gelse bile anlamadığı zaman, doktoru filân dinlemiyor. Yâni kusurlu...

Günah işliyor, kumar oynuyor, yalan söylüyor, Allah'ın yasakladığı bütün işleri yapıyor. Rüşvet alıyor, rüşvet veriyor, kaytarıyor, beleşten, bedavadan geçim yollarına kayıyor, helâlini aramıyor, düşünmüyor. O zaman ne olur?.. Öyle haram yiyen, günah işleyen insanlara da Allah ceza gönderir, belâ gönderir.

Meselâ bir hadis-i şerifte buyruluyor ki:

“—Emr-i ma'ruf nehy-i münker yapın; yâni iyilikleri yaygınlaştıрмаğa, icra etmeğe, kötülükleri engellemeğe çalışın! Bunu yapmadığınız zaman, Allah başınıza öyle bir belâ musallat eder ki, içinizdeki sâlih evliyâ kullar dua etseler bile, o belâ kalkmaz.”

Çünkü emr-i ma'ruf nehy-i münker yapmak, insanın topluma karşı bir görevi... Kötülüğü yaptırmayacak, iyiliği yaptıracak. İyiliklerin yapılmasına çalışacak, kötülüklerin engellenmesine çalışacak.

Şimdi meselâ biz, “Bira içilmesin!” diyoruz. Çünkü bira sarhoş ediyor. Bira içen insan arabayı direğe vuruyor, kavga ediyor. İmanyâ'da hep görüyoruz; su gibi bira içerler ve zilzurna sarhoş gezerler.

Şimdi, “Bira içki sayılmaz!” diye hüküm çıkarttılar. Çocuklar, çıraklar bile öğle yemeğinde sandviç alıyor, bir de bira alıyor, bira içiyor. Pazarda patlıcan, biber satan adam birayı koymuş yanına; bir taraftan bira içiyor, bir taraftan alışveriş yapıyor. Halbuki içki...

Bunu içki değildir diye serbest bırakırsan, millet içerse sarhoş olur, kaza olur, kavga olur, çeşitli kötülükler olur. Biz iyilikleri yaygınlaştırmaya çalışıyoruz, birileri de –herhalde ticârî menfaatleri filân olduğu için–kötülükleri yaygınlaştırmaya çalışıyor. Bu bir mücadele...

Şimdi bakın, Brisbane diye bir şehri var buranın [Avustralya'nın]; orada Mak Kleyr adası diye bir adaya, o adayı görmeğe gittik. Yolda giderken bizim hanım İngilizlerden bir hanımla tanıştı. O da *Rassıl Adası* diye başka bir adadaymış.

“–Aman bizim adaya buyurun, misafir ederim sizi!” dedi.

Ben o hanımefendinin misafirperverliğine hayran kaldım. Böyle tanımadığı halde başka dinden, kültürden, medeniyetten bir grubu çağırması hoşuma gitti. Teşekkür ediyorum, onu da açıklıyorum, böyle kibar insanlar var.

“–Bizim *Rassıl Adası* (Ben mahsustan *Rasül Adası* diyorum.) daha güzel! Orada âsâyiş var, kibarlık var, intizam var... Bu Mak Kley adası iyi değil...” dedi.

Biz dedik ki:

“–Burada mülkler nasıl, pahalı mı, ucuz mu?.. Ucuz diye duyduk.”

“–Bizim adadan alın! Bizim adada asayiş berkemâl, her şey güzel, efendi insanlar var... Bu tarafta her gün olay oluyor.” dedi.

Bakın nasıl anlattı. İngiliz bu, Türk değil, gerici değil, devrim düşmanı değil... Bizi böyle suçlayanlar bilsin diye söylüyorum, İngiliz... Dedi ki:

“—Biz bu Mak Kleyr adasında bir meyhane açılmasın diye uğraştık; ama açtılar.” dedi.

Bakın, İngilizler adada meyhane açılmasın diye diretmişler, uğraşmışlar. Halbuki onların dinlerinde içki haram değil... Ama içkinin kötülüklerini biliyorlar. Bizim dinimizde içki haram...

Meyhane açılmasın diye diretmişler, diretmişler; açılсын diyenler gâlip gelmiş, Mak Kleyr adasında meyhane açılmış.

“—Her gün olaylar oluyor; kavga gürültü, hırsızlık... vs. O adakötü! Bizim adamız Rassıl adası daha iyi, daha büyük ada; gelin bizim adamızdan mülk alın!” diyor.

Bakın, İngiliz sonucu itibariyle biliyor işi, içki içmenin kötü olduğunu biliyor, engelliyor. Biz içki içmenin kötü olduğunu söylediğimiz zaman, “Sus, gerici!” diyorlar bize... İngilizler de mi gerici?.. İngilizler gerici değil onlara göre...

Amerika’da bir ara, 1930’lu yıllarda içki tamamen yasaklanmış. Adamlar nerdeyse müslüman olacaklar, İslâm’ın emirlerini uyguluyorlar. İçki yasaklanmış. Sonra tabii ahali dinlememiş. İçkiye çok alışkın onlar, sabah akşam içerler. Her gün sofralarında şaraplar, içkiler bulunur.

Şimdi bizde böyle bir şeyi söyleyen, hemen işi devrimciliğe, inkılap düşmanlığına ve sâireye getirirler. Hayır, İngiliz bunu topluma faydası, zararı noktasından ele alıyor, meyhane açılmasını engellemeğe çalışıyor. Ne kadar gerçekçi düşünüyorlar.

Liselerde uyuşturucu kullanmak yaygınmış buralarda; Avustralyalı çocuklar, İngiliz çocukları uyuşturucu kullanıyorlarmış. Bizden de dînî terbiye almayanlar kullanıyor, o kötü alışkanlıklara sapmış oluyor. Ama dindar çocuklar içki ve uyuşturucu kullanmıyorlar diye, üniversitelerde ve liselerde bizim dindar çocuklara salâhiyet veriyorlarmış, imkân veriyorlarmış, mescid açmalarına müsaade ediyorlarmış. Çünkü inceliyorlarmış, dindar çocuklar daha terbiyeli, daha olumlu, daha çalışkan oluyormuş.

Şimdi Türkiye’de çalışkan çocuk, üniversitenin birincisi, fakültenin birincisi başörtülü diye merasime çağrılmıyor. Medeniyet değil bunların yaptıkları, çok yanlış bir şey... Yâni Türkiye’de yapılan medeniyet değil. İngilizlerin yaptığı medeniyet...

Bakın burada müslümanın namazlısının, niyazlısının daha iyi öğrenci olduğunu gördüğü için, lisede mescid açıyor, üniversitede mescid açıyor. “Buyurun!” diyor, kolaylık gösteriyor, “Ben sizi her bakımdan desteklerim!” diyor. Böyle yapanlar ileri gidiyor, aksini yapanlar geri kalıyor. İnsan haklarına saygılı olanlar ilerliyor, akla mantığa gerçekçi olarak yaklaşanlar ilerliyor; taassup gösterenler geri kalıyor.

Bizde bir ara suçü müslümana yüklediler, müslümanlara mutaassıb, gerici filân dediler. Bu sefer devrimciler gericilik yapmağa başladı. Buna kendi hocaları, Amerika'da okuyan sosyologları bile razı olmuyor. "Devrimleri ortaokul seviyesi zihniyetindeki mutaassıp öğretmenlerin kafasına bıraktınız!" diyor, itiraz ediyor. Televizyonda dinledik bunları...

Şimdi bunu söylemek görevimiz bizim, yâni medeniyet böyle değil, batı böyle değil... Batı anlayışlı, insan haklarına saygılı...

Lâ ilâhe illa'llâh sözüyle ilgili bir hadis-i şerifi okuduk. "İnsana gelen belâ, bazen derecesi artsın diye, imtihan diye; bazan da işlediği bir suçtan dolayı gelir." diye, bu hadis-i şerifin iyi anlaşılması için bu açıklamayı yaptık. Şimdi kelimelerini izah edeyim:

لَا يَزَالُ قَوْلُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَدْفَعُ سَخَطَ اللَّهِ عَنِ الْعِبَادِ

(*Lâ yezâlü kavlü lâ ilâhe illa'llâh, yedfau sehata'llâhi ani'l- ibâd*) "Kulların üzerinden Allah'ın gazabını, kızgınlığını, kahrını *Lâ ilâhe illa'llâh* demek def eder. Yâni kullar *Lâ ilâhe illa'llâh* dedikleri için korunurlar. Allah *Lâ ilâhe illa'llâh* diyenlere gazab etmez. *Lâ ilâhe illa'llâh* sözü Allah'ın gazabından kulları korur. Allah'ın gazabının kulların üzerine gelmesini dâimâ def eder durur."

Allah'ın gazabı gelirse ne olur?.. İşte Vezüv yanardağı patladı, Pompei şehri lavların altında kaldı, bütün şehir mahvoldu. İşte Allah'ın

gazabı... Çünkü onlar kötü işler yapıyorlardı, müstehcen işler yapıyorlardı; Allah bir anda mahvetti.

Biliyorsunuz geçtiğimiz yıllarda Güney Amerika'da bir yanardağ patladı. On binlerce insan lavlar altında kaldı. Hayvanlar, insanlar öldü; köyler, şehirler mahvoldu. Allah'ın gazabı geldi mi, fenâ...

Allah'ın gazabını “*Lâ ilâhe illa'llâh*” sözü engeller durur, mâni olur, Allah'ın gazabı gelmez. Hangi noktaya gelinceye kadar *Lâ ilâhe illa'llâh* kulları korur?..

حَتَّىٰ إِذَا نَزَلُوا بِالْمَنْزِلِ الَّذِي لَا يُبَالُونَ مَا نَقَصَ
مِنْ دِينِهِمْ إِذَا سَلِمَتْ لَهُمْ دُنْيَاهُمْ

(*Hattâ izâ nezelû bi'l-menzili'llezî lâ yübâlûne mâ nekasa min dînihim izâ selimet lehüm dünyâhüm*) “Şu noktaya gelinceye kadar ki, kullar dinlerinden kayıplara uğradıkları zaman aldırılmıyorlar, dünyalıkları yerinde ise hiç oralı olmuyorlar; o noktaya gelinceye kadar.”

Dinleri gidiyor, dindarlıkları zarara uğruyor, ibadetlerini yapmaz oluyorlar. Paraları yerinde ise, maddiyatları tıkırında ise, dünyalıkları iyi durumda ise, dinlerinin gerilemesine aldırılmayacak duruma geldikleri zamana kadar, “*Lâ ilâhe illa'llâh*” sözü kulları korur. Ama o duruma geldiler mi, artık korumaz demek...

فَقَالُوا عِنْدَ ذَلِكَ قَالَ اللَّهُ لَهُمْ كَذَبْتُمْ

(Fekâlû inde zâlike) “O duruma geldikleri zaman da, *Lâ ilâhe illa’llâh* derler ama, (*Kâle’llâhu lehüm*) Allah onlara der ki: (*Kezebtüm*) “Yalancılar, yalan söylüyorsunuz!” Yâni, “*Lâ ilâhe illa’llâh* diyorsunuz ama, dininizin elden gitmesine aldırılmıyorsunuz. Dindarlığınızın gerilemesinden, ibrenin tehlikeli kırmızı noktaya gelmesinden hiç endişe etmiyorsunuz. Yalan söylüyorsunuz, siz *Lâ ilâhe illa’llâh*’ı içten söylemiyorsunuz. İçten söyleseydiniz, dininizin gerilemesine karşı tedbir alır, derlenir toparlanırdınız.” demek bu.

Muhterem kardeşlerim! Şimdi Tito zamanını düşünelim, Yugoslavya’yı, Bosna-Hersek’i düşünelim! O zamanlar harb yoktu. Tito çeşitli ırklar arasında dengeyi kurmuş, bir rahatlık devresi olmuş. O zaman müslümanların müslümanlığı ne kadardı, İslâm’a bağlılıkları ne kadardı?.. O sulh ve sükûn zamanında ibadetlerini yapıyorlar mıydı, oruçlarını tutuyorlar mıydı, zekâtlarını veriyorlar mıydı?.. Dinlerini öğreniyorlar mıydı, Kur’an’ı okuyorlar mıydı, çocuklarını müslüman yetiştiriyorlar mıydı?.. Hayır! O zaman gevşemişlerdi, ondan sonra belâ geldi.

Türkiye’de de öyle... Geniş bir zaman, büyük imkânlar, dînî vazifeleri, hizmetleri yapacak, çocukları güzel yetiştirecek imkânlar vardı. Türkiye gelişti, ilerledi, yükseldi, zenginledi herkes... Millet köşkü olunca, arabası olunca,

parası olunca, fabrikası olunca dindarlığı geriye attı. Namazı boşladı, oruçtu boşladı, “Sosyete de böyle şey olur mu? Artık biz zenginledik.” filân demeye başladı.

Olmaz! O zaman Allah-u Teâlâ Hazretleri, “Yalan söylüyorsunuz!” der. Ve tabii *Lâ ilâhe illa’llâh* sözü gazabı ilâhînin gelmesini engelliyordu, kahr-ı ilâhînin gelmesini engelliyordu.

Yalan söylüyorsunuz diye, Allah onların *Lâ ilâhe illa’llâh* demelerini kabul etmeyince, gazab-ı ilâhî gelecek demektir.

Onun için şimdi ben dünya üzerindeki müslümanların durumlarına bakıyorum. Üç defa Jakarta’da bulunduk, Jakarta’yı gördük. Jakarta iki yüz milyon nüfuslu bir ülkenin başşehri... Oranın durumuna baktık. Hattâ arkadaşlara dedik ki, “Jakarta ile ilgilenin, dostluk derneği kurun! Buralarla gerekirse ticaret yapın!” filân dedik.

Şimdi karma-karış karıştı, Jakarta’da insanlar ölüyor. Polislerle öğrenciler çatışıyor, marketler yağmalanıyor... Neden oluyor?.. Tabii bilmiyoruz, olayların hikmetlerini Allah bilir ama, her şey tıkırında iken, müslümanların güzel çalışmalarını tam yapmaları lâzımdı.

Ben orada üzölmüşüm. Çünkü gördüğüm üç üniversitenin üçü de hristiyan üniversitesiydi, müslümanların bir üniversitesi yoktu. İkiyüz milyonluk bir müslüman ülke idi ama, bir tane müslüman üniversite yoktu. Olmaz! Türkiye’de de öyle, başka yerde de öyle...

Bakın Avrupalılar Türkiye’de ilkönce şimdi Boğaziçi Üniversitesi olan Robert Koleji kurdular; Galatasaray Sultânîsini kurdular, Saint Benuva Lisesini kurdular, Avusturya Lisesini kurdular, Dam dö Siyon’u kurdular; yâni okul açtılar. Kendilerini tanıtmak için, kendi dinlerini öğretmek için, kendi medeniyetlerini sevdirmek için okul açtılar.

Biz kendi medeniyetimizi öğrenmek ve öğretmek için okul açmazsak, o zaman Fransız gibi yetişir çocuklarımız... Veyahut Alman gibi yetişir. Veyahut İngiliz gibi, Amerikan gibi yetişir. Kendimizi, Yunusumuzu öğretmezsek, Mevlânâmızı öğretmezsek, Fatihimizi sevdirmeysek; devlet adamlarımızın, ilim adamlarımızın büyüklüklerini, ortaya koydukları eserlerin önemini anlatmazsak, olmaz tabii... Onun için fırsatların geniş olduğu, imkânların çok olduğu zamanlarda, o zamanların kıymetini bilmek lâzım!..

Afganistan’ı düşünelim. Afganistan bir zamanlar sulh vesükûn içinde idi. Sonra ahali birbirine düştü. Sonra Ruslar geldi, şehirler yıkıldı, milyonlarca insan öldü. O ilk zamanlarda

müslümanlar üniversiteler açsalar, halkı eğitselerdi. Devlet yardım etseydi, ahali kendi millî benliğine bağlı olarak yetişseydi. Namuslu, dürüst insanlar başa geçseydi; o zaman Rusların istilâsı olmazdı, Afganistan direnirdi. Basiretli idareler başta olsaydı, güçlü olurdu.

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim, ne yapacağız?.. “*Lâ ilâhe illa’llâh*”ı söylerken daimâ Allah’ın gazabını reddettiğini, def ettiğini biliyoruz ama, dinimizin de iyi durumda olmasına dikkat edeceğiz.

Dünyamız iyi, dinimiz de iyi durumda olmalı! Dinimizde gevşeme gördük mü; “Aman iş tehlikede, kendimizi toparlayalım! diyeceğiz. Sabah namazına kalkmamağa başladık mı, namaz kılmamağa başladık mı, fukaraya aldırmamağa, zekât vermemeğe başladık mı, hayır işlerine koşmamağa başladık mı; ibre tehlike noktasına gelmiş, “Bîp, bîp, bîp...” tehlike sinyali çalmağa başlamış demektir.

Onun için Allah’ın sevgisini kazanmağa gayret edelim, aziz vesevgili ve değerli kardeşlerim!..

c. Müslüman Kardeşinin Yardımına Koşmak

Üçüncü hadis-i şerifi okuyup, konuşmamı bitirmek istiyorum. Ebû Hüreyre RA’dan ve Zeyd ibn-i Sâbit RA’dan rivayet edilmiş. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:⁵

⁵ Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.V, s.118, no:4801; Deylemî, *Müsnedü’l- Firdevs*, c.V, s.91, no:7560; Zeyd ibn-i Sâbit RA’dan.

Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.VI, s.404, no:2793; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.V, s.118, no:4802; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.I, s.63, no:178; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.IV, s.309, no:7287; Dâra Kutnî, *İlel*, c.X, s.186; Ebû Hüreyre RA’dan.

Mecmaü’z-Zevâid, c.VIII, s.353, no:13723, 13724; *Kenzü’l-Ummâl*, c.VI, s.697, no:16480; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XVII, s.138, no:17770.

لَا يَزَالُ اللَّهُ تَعَالَى فِي حَاجَةِ الْعَبْدِ

مَا دَامَ الْعَبْدُ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ

(طب. عن أبي هريرة؛ طب. وسمويه عن زيد بن ثابت)

RE. 487/1 (*Lâ yezâlu'llâhi teâlâ fî hâceti'l-
abd*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri kulun ihtiyacını
görmek için ikram eder, lütfeder, bahşeder durur.
Ne zaman?.. (*Mâ dâme'l-abdü fî hâceti ahîhi.*)
Kul müslüman kardeşinin, mü'min kardeşinin
ihtiyacını görmek için koşturdukça...” Yâni,
kul mü'min kardeşinin ihtiyacını görmek, ona
yardımcı olmak, ona destek olmak, ona iyilik
yapmak için koşturdukça; Allah da ona destek
olur, Allah da ona iyilikler verir, Allah da onun
ihtiyaçlarını giderir.

Şimdi biz ne yapıyoruz?.. “Yâ Rabbi şunu
ver, bunu ver...” diye el açıyoruz, Allah'tan
diliyoruz. Tabii dua da ibadettir, isteyeceğiz.
Yasak değil, tavsiye edilen bir şey, elbette
isteyelim! “Yâ Rabbi, benim hacetimi revâ
eyle, benim ihtiyacımı karşıla, benim borcumu
ödettir...” vs. diye dua ediyoruz.

Şimdi bu el açıp, dille söyleyerek yapılan dua...
Ama bir de fiilî dua var. O da ne imiş, burada
görüyoruz: Müslüman kardeşimizin ihtiyacına
koşmak imiş. Müslüman kardeşimizin ihtiyacına
koşarsak, onun gönlünü hoş etmeğe çalışırsak,
ona yardımcı olmaya çalışırsak ne olacakmış?..
Allah bizim işlerimizi rast getirip, bizim
ihtiyacımızı görüp, bize ikram edecekmiş.

İşte bu da fiilî dua... Ben kardeşime koşarım, müslüman kardeşime iyilik yaparım; Allah da bana iyilik yapar.

Şimdi hayırsever bir kardeşim telefon ediyor bana...

“–Nasıl işlerin?“ diyorum.

“–İyiye gidiyor Hocam, duanız berekâtıyla...” diyor.

Neden?.. Çünkü o vakıf işlerine, hayır işlerine koşturan bir kardeşimiz. Koşturduğu için, Allah da öbür taraftan yardımcı oluyor.

Onun için aziz ve sevgili kardeşlerim, bu hayat kısıdır, fânîdir; ölüm ne zaman gelecek bilinmez. “Allah cümlenize hayırlı, uzun ömürler versin!” diye temenni ediyoruz. Ama fırsat geçmeden, ecel gelmeden, vade yetmeden, iş sona ulaşmadan şu hayatı değerlendirip, hayırlı işler yapıp, iyi işler yapıp, sevaplı işler yapıp, insanları mutlu edecek; hem Allah’ı hem kulları razı edecek, kulların duasını alacak işler yapmağa çalışın!

Allah’ın gazabını çekecek, kulların lânetine sebep olacak, bedduasına sebep olacak kötü işler yapmayın! Hiç kimse kötü işler yapmasın! Hiç kimse mazlumun ahını almasın! Kimse kimseye gadir ve zulüm etmesin! Herkes iyilik yapmağa çalışsın!

الدُّنْيَا سَاعَةٌ فَاجْعَلْهَا طَاعَةً

(*Ed-dünya sâah, fec'alhâ tâah*)⁶ “Dünya bir saatçiktir, bir göz yumup açıncaya kadar hayat geçiverir. Sen bu vaktini ibadet, tâat, hayır hasenatla geçir!” diyor büyüklerimiz.

Allah bizi uyanık müslümanlardan eylesin... Rızasına uygun ömür geçirmeğe hepimizi muvaffak eylesin... Tefikini hepimize refîk eylesin... Sonunda rızasını kazanıp, huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varmayı nasîb eylesin...

Hepinizi dünyada ve ahirette sevdiklerinizle beraber aziz ve bahtiyar eylesin, sevgili kardeşlerim!

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

15. 05. 1998 - Sydney / AVUSTRALYA

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

⁶ Keşfü'l-Hafâ, c.II, s.312, no:1331.